

Завдання
II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з БІОЛОГІЇ
2023-2024 навчального року
8 клас

Тести групи А

У завданнях цієї групи із запропонованих варіантів відповідей правильною може бути тільки одна. Кожна правильна відповідь оцінюється по 0,5 бала

A1. Судини ксилеми в період активного функціонування рослини

- А мертві
- Б живі із здерев'янілими стінками
- В живі без'ядерні
- Г живі з порами в поперечних перегородках

А	
Б	
В	
Г	

A2. У ссавців артеріальна кров із венозною

- А не змішується
- Б змішується у передсердях
- В змішується у правому шлуночку
- Г змішується у лівому шлуночку

А	
Б	
В	
Г	

A3. Зооспори утворюються при безстатевому розмноженні у

- А хлорели
- Б спірогіри
- В улотрикса
- Г порфіри

А	
Б	
В	
Г	

A4. Оберіть організм, клітина якого має два ядра

- А амеба звичайна
- Б евглена зелена
- В інфузорія туфелька
- Г трипаносома

А	
Б	
В	
Г	

A5. Органічні речовини, що утворилися в листку, можуть транспортуватися такими структурами:

- А клітини мезофілу листа – ситоподні трубки – клітини запасуючої тканини
- Б судини – клітини мезофілу листа – клітини запасуючої тканини;
- В ситоподні трубки – судини – клітини мезофілу листа
- Г клітини мезофілу листа – судини – клітини запасуючої тканини

А	
Б	
В	
Г	

A6. Їжа у бичачого ціп'яка перетравлюється у

- А кишечнику
- Б ротовій порожнині
- В печінці
- Г травна система відсутня

А	
Б	
В	
Г	

A7. Укажіть назву гаметофіта папороті:

- А сорус
- Б стробіл

А	
Б	

В зародок

Г заросток

В	
Г	

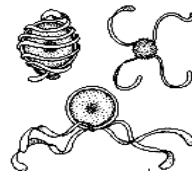
A8. На малюнку зображено спори

А плауна

Б хвоща

В папороті

Г моху

А	
Б	
В	
Г	

A9. Не має тіла

А перший грудний хребець

Б атлант

В епістрофей

Г перший поперековий хребець

А	
Б	
В	
Г	

A10. Серед павукоподібних розвиток з метаморфозом спостерігається у

А скорпіонів

Б кліщів

В павуків

Г косариків

А	
Б	
В	
Г	

A11. Для якої з перерахованих тварин є НЕхарактерним чотирикамерне серце?

А лисиця

Б беркут

В алігатор

Г ропуха

А	
Б	
В	
Г	

A12. Із верхньої порожнистої вени кров надходить

А до головного мозку

Б до легень

В до правого передсердя

Г до лівого передсердя

А	
Б	
В	
Г	

A13. У людини в шлунку перетравлюються

А білки

Б жири

В целюлоза

Г усі зазначені речовини

А	
Б	
В	
Г	

A14. Назвіть речовину, яка розчинює тромб і відновлює кровообіг

А гепарин

Б фібринолізин

В фібриноген

Г тромбопластин

А	
Б	
В	
Г	

A15. Відомо, що гірські жителі зіштовхуються з проблемою низького парціального тиску кисню. Вона вирішується таким чином:

А еритроцити мають більший діаметр

Б еритроцити містять більше гемоглобіну

В кількість еритроцитів у крові збільшується

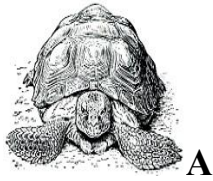
Г кількість еритроцитів у крові зменшується

А	
Б	
В	
Г	

Тести групи Б

У завданнях цієї групи із запропонованих варіантів відповідей, правильними можуть бути декілька. Правильно виконане завдання оцінюється в 1 бал (виконаним завданням вважається якщо в ньому позначені усі правильні дистрактори).

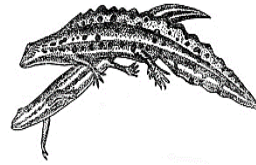
Б1. У складі дихальної системи бронхи та трахеї властиві

A

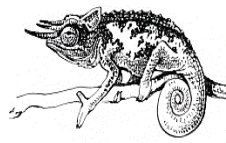
B

B

G

D

A	
B	
B	
Г	
Д	

Б2. Оберіть характерні для тритонів ознаки:

A виключно легеневе дихання

B наявність сечового міхура

B мішкоподібні легені, для дорослих особин характерне линяння

Г відсутня грудна клітка

Д легені з комірками

A	
B	
B	
Г	
Д	

Б3. Для утворення протромбіну в процесі згортання крові необхідна наявність в організмі людини

A вітаміну A

B вітаміну K

B іонів Ca^{2+}

Г іонів K^+

A	
B	
B	
Г	

Б4. Оберіть залози змішаної секреції:

A печінка

B епіфіз

B статеві

Г підшлункова

Д потові

A	
B	
B	
Г	
Д	

Б5. Традиційна українська кухня визначає включення в повсякденний раціон широкого набору каш. Які з них готуються з перероблених зернівок пшениці:

A пшоняна

B пшенична

B перлова

Г манна

Д ячна

A	
B	
B	
Г	
Д	

Б6. Через породи відбуваються процеси

A фотосинтез

B газообмін

B дихання

Г транспірація

Д розмноження

A	
B	
B	
Г	
Д	

Б7. Дихають тільки легеневиими мішками

- А скорпіони
- Б косарики
- В псевдоскорпіони
- Г сольпуги
- Д кліщі

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б8. Фаза лялечки притаманна

- А прямокрилим
- Б вошам
- В блохам
- Г перетинчастокрилим
- Д твердокрилим

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б9. Які з перерахованих ознак притаманні епітеліальній тканині?

- А клітини щільно прилягають одна до одної
- Б займає розмежовуюче положення
- В ніколи не контактує з навколишнім середовищем
- Г висока здатність до регенерації
- Д багато міжклітинної рідини

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б10. За допомогою одного джгутика пересуваються у просторі

- А евглена зелена
- Б трипаносома
- В інфузорія туфелька
- Г хламідомонада
- Д малярійний плазмодій

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б11. Травлення білків у людини здійснюється завдяки ферментам, які виділяються

- А підшлунковою залозою
- Б залозами тонкої кишки
- В шлунковими залозами
- Г залозами товстої кишки
- Д слинними залозами

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б12. Які чинники призводять до зростання інтенсивності вентиляції легень у людини?

- А збільшення концентрації вуглекислого газу у крові
- Б збільшення концентрації кисню у крові
- В збільшення концентрації глюкози у крові
- Г зростання активності скелетних м'язів
- Д вдихання їдких речовин

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б13. Укажіть кістки мозкового відділу черепа людини:

- А потилична
- Б лобова
- В тім'яна
- Г скронева
- Д вилична

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Б14. Речовини, які під час всмоктування спочатку потрапляють у лімфу, а потім – у кров, це

- А глюкоза
- Б гліцерин і жирні кислоти
- В крохмаль і білки
- Г жири

А	
Б	
В	
Г	

Б15. Миготливий епітелій вистилає

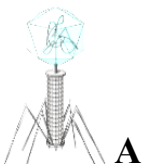
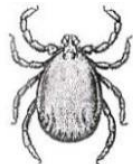

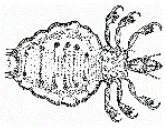

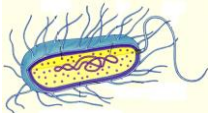

- А шлунок
- Б тонкий кишечник
- В канальці нирок
- Г повітроносні шляхи
- Д яйцепроводи

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Тести групи В

Виконання завдань цієї групи визначає встановлення відповідності між літерними та цифровими дистракторами.

В1. Установіть відповідність між паразитом та його хазяїном (у таблиці під буквами, що позначають паразитів, поставте цифру або цифри, що позначають ймовірних хазяїв) (за кожну правильно утворену пару по 1 балу, макс. 5 балів):

Паразити				
 А	 Б	 В	 Г	 Д
Хазяїни				
 1	 2	 3	 4	 5

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д

В2. Установіть відповідність між залозами та типом секреції (за кожну правильно утворену пару по 0,5 бала, макс. 3 бала):

Зало́за	Тип секреції
1 зовнішньої секреції	А селезінка
2 внутрішньої секреції	Б статеві залози
3 змішаної секреції	В виличкова залоза
	Г печінка
	Д підшлункова
	Е сальні залози
	Є надниркова залоза

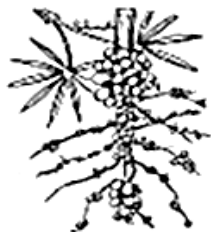
Відповідь:

	А	Б	В	Г	Д	Е	Є
1							
2							
3							

В3. Розгляньте зображення вищих рослин і виконайте завдання: у таблиці відповідей під цифрами, що позначають рослини, зазначте букву правильної на ваш погляд відповіді, щодо групи її приналежності (за кожну правильно утворену пару по 0,5 бала, макс. 2,5 бала):

1

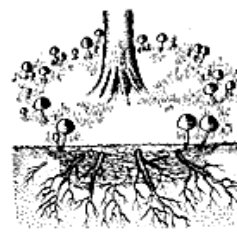
2

3

4

5

А рослина напівпаразит
Б рослина епіфіт
В рослина з бактеріоризою

Г рослина з мікоризою
Д комахоїдна рослина

Відповідь:

1	2	3	4	5

В4. Установіть відповідність, утворивши логічні пари (за кожну правильно утворену пару по 0,5 бала, макс. 2 бала):

Назви кісток

- 1 крижі та дві тазові кістки
- 2 стегнова кістка, велика і мала гомілкові, кістки стопи
- 3 плечова кістка, ліктьова і променева, кисть
- 4 ключиці і лопатки

Відділ, до якого вони належать

- А плечовий пояс
- Б вільна верхня кінцівка
- В тазовий пояс (таз)
- Г вільна нижня кінцівка
- Д грудна клітина

Відповідь:

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

УСІ ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ ПОТРІБНО ПЕРЕНЕСТИ ДО БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ!!!

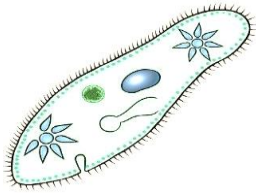
МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ ЗА ЗАВДАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО ТУРУ – 35

ПРАКТИЧНИЙ ТУР

Завдання 1. (5 балів).

А. Дайте назви зображеним на малюнках – 1 і 2 організмам (макс. 1 бал):

1

2

Відповідь: _____

Відповідь: _____

Б. Порівняйте їх за ознаками, заповнивши таблицю (по 0,5 бала за кожну правильну відповідь, макс. 4 бали):

Ознаки для порівняння	Організм 1	Організм 2
Органели руху		
Кількість ядер у клітині		
Тип живлення		
Особливості розмноження		

Завдання 2. Проаналізуйте процеси травлення у різних відділах травного каналу і заповніть таблицю (макс. 16 балів):

Відділ травного каналу	Секрети, що виділяються	Ферменти	рН середовища	Коротка характеристика процесів травлення (які речовини розщеплюються, які утворюються)
Ротова порожнина				
Шлунок				
Тонкий кишечник				
Товстий кишечник				

**УСІ ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ ПОТРІБНО ПЕРЕНЕСТИ ДО
БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ!!!**

**МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ ЗА ЗАВДАННЯ
ПРАКТИЧНОГО ТУРУ – 21**

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ
до завдань II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з БІОЛОГІЇ
2023-2024 навчального року
8 клас

ТЕСТОВИЙ ТУР

Тести групи А

Упишіть у бланк варіанти правильних відповідей

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12	A13	A14	A15
А															
Б															
В															
Г															

Тести групи Б

Упишіть у бланк варіанти правильних відповідей

	Б1	Б2	Б3	Б4	Б5	Б6	Б7	Б8	Б9	Б10	Б11	Б12	Б13	Б14	Б15
А															
Б															
В															
Г															
Д															

Тести групи В

Упишіть у бланк варіанти правильних відповідей

Завдання В1.

А	Б	В	Г	Д

Завдання В2.

	А	Б	В	Г	Д	Е	Є
1							
2							
3							

Завдання В3.

1	2	3	4	5

Завдання В4.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

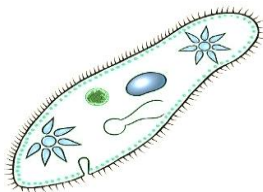
БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ
до завдань II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з БІОЛОГІЇ
2023-2024 навчального року
8 клас

ПРАКТИЧНИЙ ТУР

Завдання 1. (5 балів).

А. Дайте назви зображеним на малюнках – 1 і 2 організмам (*макс. 1 бал*):

1

Відповідь: _____

2

Відповідь: _____

Б. Порівняйте їх за ознаками, заповнивши таблицю (*по 0,5 бала за кожену правильну відповідь, макс. 4 бали*):

Ознаки для порівняння	Організм 1	Організм 2
Органели руху		
Кількість ядер у клітині		
Тип живлення		
Особливості розмноження		

Завдання 2. Проаналізуйте процеси травлення у різних відділах травного каналу і заповніть таблицю (*макс. 16 балів*):

Відділ травного каналу	Секрети, що виділяються	Ферменти	рН середовища	Коротка характеристика процесів травлення (які речовини розщеплюються, які утворюються)
Ротова порожнина				
Шлунок				
Тонкий кишечник				
Товстий кишечник				